

Entrevista

Entrevista Núria Güell

*Definir-me com a artista
antisistema seria pretensions*

Text de: Cira Pérez Barés

Foto de: lorenzocerrina.com

Compartir

La gironina Núria Güell és d'aquelles persones que passen per la vida amb els ulls ben oberts. Aquesta artista de 29 anys presenta el proper mes de desembre a la Galeria ADN una exposició individual on podreu constatar la força de bona part dels projectes que aquí ens explica.

Ets sentts còmoda amb la definició d'artista antisistema?

L'art està dins del sistema per definició. Sí que és cert que els objectius que em mouen a treballar es podrien descriure com a antisistema, però crec que seria pretensions definir-me així perquè quan treballes dins el mercat de l'art ja tens molt a veure amb el capitalisme.

Els teus projectes artístics sorprenen per la seva forta càrrega crítica més enllà de la simple denúncia i per situar-se sovint als límits de la legalitat. Com abordes el teu treball?

La meua línia d'investigació principal es basa en analitzar l'ètica de les institucions que ens governen, i em centro en els abusos de poder permesos per l'autoritat establerta i la moralitat hegemònica. M'agrada treballar amb la realitat i no amb la representació, de manera que els projectes sempre afectin el context real. Una altra característica és que el mitjà en comptes de ser vídeo, escultura o pintura solc ser jo mateixa, com a persona. I l'objecte de treball, el material humà: les pors, les il·lusions, el coneixement. Sovint es tracta de la recopilació de veus d'altra gent. El meu primer projecte, CaravanaNatura, consistia en oferir una caravana al mig de la muntanya perquè la gent hi anés sola i posteriorment relatés la seva experiència. A Ayuda Humanitaria

m'oferia com esposa al cubà que m'escrivís la carta més bonica del món i al final vaig exposar totes les cartes d'amor que em van enviar, així com la vida de l'home que ha estat el meu marit durant els quatre anys que ha durat el projecte.

...com?

Sí, jo vivia a Cuba. Allà molts nois volen enamorar-te. Per ells representes la manera de poder sortir del país. Jo els donava un paper on posava "Chica española se casa con el cubano que le escriba la mejor carta de amor". Vaig contractar els serveis de tres *jineteras* –les prostitutes cubanes que van amb els estrangers– i, pel mateix preu que cobren els seus serveis sexuals, em van fer de jurat de totes les cartes que vaig rebre, un munt. Em vaig casar amb l'home escollit. Jo m'oferia com a esposa al cubà i l'ajudava a obtenir la residència aquí i durant aquest temps ell havia d'estar a la meva disposició per a qualsevol petició que jo li fes. Al final ens divorciem i si l'obra es ven en el context artístic fem repartició de béns.

Es va vendre?

Encara no.

La crisi creada pels bancs ha estat un altre dels temes que has tractat de forma incisiva. El mes passat exposaves a Sant Andreu el teu projecte amb l'atracador de bancs, el Solitario, però també has treballat amb Enric Duran i altres persones que han qüestionat la banca. D'on sorgeix aquest interès?

En tornar de Cuba tothom parlava de la crisi i em vaig posar a estudiar política monetària per entendre què estava passant. Vaig llegir sobre el sistema que utilitzen els bancs per crear els diners com a deute, anomenat reserva fraccionària: el banc només ha de tenir el 2% dels diners que presta i la resta és pura ficció, de manera que si tu demanes un crèdit per mil euros, el banc només cal que en tingui vint a la caixa i els altres que tu li has d'anar tornant els pot reinvertir o fer servir per a un altre crèdit, i així successivament. Vaig arribar a la conclusió que no hi havia cap diferència amb el que fa un falsificador, crear diners del no-res, i que es tractava a més d'una pràctica d'apropiació indeguda, ja que no es pot deixar una cosa que no és de la teva propietat sinó que només la tens en la teva custòdia. A partir d'aquí vaig pensar una acció per invertir les regles del joc, consistent a fer cursos de formació als ciutadans sobre com expropiar diners a entitats bancàries.

Vas comptar amb col·laboradors.

M'interessava que un economista expliqués el sistema de reserva fraccionària i el testimoni de dos expropiadors de bancs que haguessin fet les seves accions amb una voluntat política. Vaig contactar amb Enric Duran, que va expropiar 500.000 euros a entitats bancàries i els va destinar a iniciatives anticapitalistes, i amb Lucio Urtubia, un basc que durant la dictadura expropiava bancs per finançar la lluita antifranquista. El primer pas va ser un encontre pedagògic on es va fer aquesta taula rodona, i després vaig editar un manual, sobretot a partir de l'experiència de l'Enric. Està penjat al meu web (www.nuriaguell.net) i hi ha gent que l'està aplicant amb èxit.

Com t'ho fas per sobreviure dins aquest món sent conseqüent amb les teves idees?

M'ajuda molt viure en un poble, on tot es mou més per les relacions de confiança i es donen iniciatives que et permeten viure amb molt pocs diners, com els bancs de temps: tu em fas classes d'anglès i jo et dissenyo la web. Coherent del tot mai no ho pots ser perquè vius dins del sistema, però fomentar els intercanvis a través de la confiança t'allibera molt de la necessitat dels diners.

D'on creus que et ve aquest esperit crític?

Crec que sóc antiautoritària per naturalesa, tot i que a casa no són així. Els meus pares són apolítics, de la generació de la transició que es van creure la societat del benestar. Aquesta condició et fa estar sempre malament amb el món perquè sempre veus abusos de poder que per a mi són injustícies que et fan repensar el que està establert.

Aquest va ser també l'interès que et va dur a denunciar la tortura institucionalitzada a l'Estat espanyol?

Sí, estic desenvolupant un projecte amb els presos a qui se'ls aplica les condicions de F.I.E.S., un règim reglamentat d'aïllament i comunicació total que autoritza la utilització de tortura blanca. S'aplica als presos "inadaptats", un concepte molt ambigu. Vaig escriure a cent d'aquests presos sota el pretext de convidar-los a participar en un concurs d'escriptura creativa. Setanta em van respondre, molts a través de les seves famílies. La majoria són presos polítics que manifesten estar allà per les seves idees. Les experiències que expliquen les he publicat al web www.acvic.org/fies. Seguint en la línia de treball d'invertir les situacions d'abusos de poder, volia aplicar tortura blanca, d'una manera molt metafòrica, als responsables que això existeixi a Espanya.

Que són?

Segons el meu parer, són els mitjans de comunicació per no difondre aquesta informació malgrat que en tenen coneixement, i d'altra banda, la justícia. Vaig convocar els mitjans a una roda de premsa i els vaig enviar mostres de la documentació que havia rebut. Cap, a excepció del diari *Qué!*, *Periódico Diagonal* i els diaris contraculturals, no va publicar res. Quan exposo el projecte mostro aquest fet amb els justificants de recepció de tots els mitjans que van rebre aquesta informació. D'altra banda, vaig contractar una empresa que rastreja fitxers de dades per aconseguir l'adreça de la casa de descans del ministre de Justícia que va legalitzar els F.I.E.S, Francisco Caamaño, i cada dia li enviava un poema, una carta o un dibuix dels presos.

La teva trajectòria pot despertar admiració, però també hi haurà qui creurà que ets una idealista que pretén canviar el món inútilment.

No crec que els projectes que faig canviïn el món, però confio molt en la micropolítica i només que provoqui algun efecte concret en alguna persona o perquè a algú se li desperti la consciència, per mi això ja és un èxit. Crec que l'art el que fa és expandir les possibilitats de mirar, de pensar o de dir les coses d'una altra manera i això és el que jo pretenc. Aquesta és la línia que més m'interessa.
publicada el 31/10/2012

Questionari

Si no visquessis a Vidreres on viuries?

En una gran ciutat d'Amèrica
Llatina

Què faries amb un milió d'euros?

Moltes coses, algunes d'elles no les puc dir públicament, no fos cas que algun dia el tingués... ja m'hauria delatat!

Si et busquéssim de nit on et trobariem?

A la caseta del bosc, on visc

Què no et perdràs el mes Novembre ?

El cumple del meu amic

De quin mainstream participes?

De cap

Què duus a la butxaca?

Res